

INNOVATIE EN FISCALITEIT

Innovatie en fiscaliteit

Pieter-Jan WOUTERS
(ed.)

 INTERSENTIA
Antwerpen – Gent – Cambridge

Innovatie en fiscaliteit
Pieter-Jan Wouters (ed.)

© 2020 Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1317-9
D/2020/7849/43
NUR 826
Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV
Lay-out: Crius Group, Hulshout
Omslagontwerp: Danny Juchtmans – www.dsigngraphics.be
Omslagbeeld: denisismagilov – AdobeStock

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Dit boek is eveneens digitaal beschikbaar op www.stradalex.com en www.jurisquare.be.

INHOUD

<i>Dankwoord</i>	xiii
<i>Lijst van afkortingen</i>	xv
Inleiding	1
DEEL I. INKOMSTEN UIT INNOVATIE	5
Hoofdstuk 1.	
Aftrek voor innovatie-inkomsten	
Chris THIJS en Karen VERHOEVEN	7
1. Achtergrond en wettelijk kader	7
1.1. Aftrek voor octrooi-inkomsten	8
1.2. BEPS Actiepunt 5: einde van de octrooiaftrek	8
1.3. Invoering van een aftrek voor innovatie-inkomsten	10
2. Intellectuele-eigendomsrechten.	12
2.1. Octrooien en aanvullende beschermingscertificaten.	13
2.2. Kwekersrechten	17
2.3. Weesgeneesmiddelen.	18
2.4. Data- en/of marktexclusiviteit	20
2.5. Auteursrechtelijk beschermde computerprogramma's	23
2.6. Uitgesloten rechten	32
2.7. Boeking als immaterieel vast actief?	34
2.8. Band met de belastingplichtige	35
3. Innovatie-inkomsten.	36
3.1. Licentievergoedingen	37
3.2. Inbegrepen royalty's	38
3.3. Vergoedingen voor procesinnovatie	39
3.4. Schadevergoedingen	41
3.5. Vergoedingen bij vervreemding	42
4. Berekening van de aftrek	43
4.1. Bruto-innovatie-inkomsten	44
4.1.1. Octrooien	45
4.1.1.1. Marktbenadering (CUP-methode)	45
4.1.1.2. Restwinstmethode (“ <i>residual profit</i> ”)	47
4.1.1.3. Alternatieve methode: inkomsten- of kosten- benadering	50

4.1.2.	Software	51
4.1.2.1.	Softwareontwikkelaar: restwinstmethode	52
4.1.2.2.	Software met ondersteunend karakter: kostenbenadering	53
4.1.2.3.	Software als <i>key value driver</i>	55
4.1.3.	Negatief brutoresultaat	56
4.1.4.	Conclusie	57
4.2.	Netto-innovatie-inkomsten	57
4.2.1.	Globale O&O-uitgaven van het belastbare tijdperk	57
4.2.2.	Historische O&O-uitgaven	60
4.2.3.	Roll-over van negatief nettoresultaat	64
4.3.	Nexus-breek	65
4.3.1.	Kwalificerende uitgaven	65
4.3.2.	Globale uitgaven	67
4.3.3.	Geactiveerde uitgaven	68
4.3.4.	Cumulatieve historische berekening	69
4.3.5.	<i>Cost contribution arrangement</i>	70
4.3.6.	Overgangsregeling	72
4.3.7.	Weerlegbaar vermoeden	73
5.	Samenloop met de octrooiaftek	75
6.	Bijzonderheden en capita selecta	77
6.1.	Belastingneutrale reorganisaties	77
6.2.	Ontwikkeling via buitenlandse vaste inrichting	79
7.	Formaliteiten	80
7.1.	Formele documentatieverplichting	80
7.2.	Boekhoudkundige en aangifte-technische verwerking	82
7.3.	Aanvraag tot bindend advies van BELSPO	83
8.	Interactie met andere fiscale maatregelen en gunstregimes	85
8.1.	Interactie met de andere O&O-gunstmaatregelen	85
8.2.	Interactie met de andere fiscale maatregelen	87
9.	Vrijstelling voor innovatie-inkomsten	87

Hoofdstuk 2.

Belastingkrediet voor ontvangen royalty's en innovatie-inkomsten

Pieter-Jan WOUTERS	93	
1.	Royalty's in een internationale context	93
1.1.	Wat zijn royalty's?	94
1.2.	Europese Interest-Royaltyrichtlijn	95
1.3.	Dubbelbelastingverdragen	96
2.	FBB voor ontvangen royalty's, octrooi-inkomsten en innovatie-inkomsten	97
2.1.	Voorwaarden en beperkingen	97

2.2.	Brutering	98
2.3.	Bedrag van het FBB	99
2.3.1.	Ontvangen royalty's	99
2.3.2.	Ontvangen innovatie-inkomsten of octrooi-inkomsten	101
DEEL II. KOSTEN VAN INNOVATIE		103
Hoofdstuk 3.		
Vrijstelling van de doorstorting van bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers		
Hendrik SERRUYS, Bart DE DYCKER, Laurence DE BROUWER en Sari VAN LANGENHOVEN		105
1.	Introductie	105
2.	Onderzoek en ontwikkeling	110
3.	POD Wetenschapsbeleid	113
3.1.	Opdracht van de POD Wetenschapsbeleid	113
3.2.	Aanmelding van projecten of programma's	114
3.3.	Advies	116
4.	Doctors, masters en bachelors binnen privéondernemingen	120
4.1.	Voorwaarden met betrekking tot de werkgever	121
4.2.	Voorwaarden met betrekking tot de werknemer	121
4.2.1.	In aanmerking komend diploma	121
4.2.2.	Kwalificatie als onderzoeker	124
4.2.3.	Tewerkgesteld op een O&O-project of -programma	125
4.3.	Formaliteiten	128
5.	Young Innovative Companies	130
5.1.	Voorwaarden met betrekking tot de werkgever	131
5.2.	Voorwaarden met betrekking tot de werknemer	133
5.3.	Formaliteiten	136
6.	Samenwerkingsverbanden	136
6.1.	Voorwaarden met betrekking tot de werkgever	137
6.2.	Voorwaarden met betrekking tot de werknemer	137
6.3.	Formaliteiten	138
7.	Conclusie	138
Hoofdstuk 4.		
Vergoedingen voor de overdracht van auteursrechten		
Hendrik SERRUYS, Bart DE DYCKER, Gert SAELEMANS en Sofie VAN DER STRAETEN		139
1.	Inleiding	139
2.	Historische achtergrond	140
2.1.	Van de Berner Conventie tot het TRIPs-Verdrag van 15 april 1994	140
2.2.	Auteurswetten van 1994	143

2.3.	Het WIPO-Verdrag inzake auteursrecht	146
2.4.	De wet van 19 april 2014	146
2.5.	Europese richtlijn over auteursrechten en naburige rechten in de digitale markt	147
3.	Huidig wetgevend kader	148
3.1.	Het begrip auteursrechten	148
3.2.	Formaliteiten	150
3.3.	Wie geniet bescherming?	150
3.3.1.	Meerdere auteurs	150
3.3.2.	Creatie in het kader van een arbeidsovereenkomst	151
3.3.3.	Overdracht van de rechten buiten de arbeidsrelatie	151
3.4.	Welke bescherming?	152
3.5.	Naburige rechten	153
3.6.	Computerprogramma's	153
3.7.	Databanken	155
4.	Fiscale behandeling van auteursrechten	155
4.1.	Vóór de wet van 16 juli 2008	155
4.2.	De wet van 16 juli 2008	156
4.3.	Circulaire van 4 september 2014	159
4.4.	Administratieve verplichtingen voor genietter en schuldenaar	161
4.4.1.	In hoofde van de genietter	161
4.4.2.	In hoofde van de schuldenaar	162
4.4.3.	Gemengde inkomsten	163
5.	Arbeidsrecht en sociale zekerheid	163
5.1.	Arbeidsrechtelijke behandeling	164
5.2.	Sociale zekerheid	164
5.2.1.	Auteursrechten betaald aan werknemers	165
5.2.2.	Auteursrechten betaald aan zelfstandigen	166
5.3.	Naburige rechten	167
6.	Btw-behandeling	168
7.	Toepassing in de praktijk	169
7.1.	Rulingaanvraag	169
7.2.	Goedgekeurde dossiers	171
8.	Rechtsvergelijking	173
9.	Conclusie	174

Hoofdstuk 5.

Andere maatregelen inzake tewerkstelling en innovatie

Hendrik SERRUYS, Bart DE DYCKER, Britt VERSMISSEN en Natacha VANDER BORGHT 175

1.	Bijzonder belastingstelsel voor buitenlandse kaderleden als stimulators voor innovatie	175
1.1.	Algemene principes	175

1.2.	Voordelen van het expatstatuut	177
1.2.1.	Terugbetaling van de kosten eigen aan de werkgever	177
1.2.2.	Onderzoekscentra en coördinatiekantoren	179
1.2.3.	Vrijstelling in het buitenland gepresteerde dagen	180
1.3.	Conclusie	182
2.	De innovatiepremie	182
2.1.	Inleiding	182
2.2.	Wettelijk kader	183
2.3.	Formaliteiten	184
2.4.	Toekenning	185

Hoofdstuk 6.

Subsidies voor innovatie, onderzoek en ontwikkeling

	Maarten VANDEWAERDE en Zoë VANDEN BRANDE	187
1.	Introductie	187
2.	Algemeen Europees regelgevend kader	188
2.1.	Staatssteun	188
2.2.	Vrijstellingsverordeningen	189
2.3.	Europese kmo-definitie	190
2.4.	Onderneming in moeilijkheden	190
2.5.	Steun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie	191
2.6.	Steunplafonds en maximale steunpercentages	192
2.7.	In aanmerking komende kosten	193
3.	Subsidies voor innovatie in Vlaanderen	194
3.1.	Achtergrond en wettelijk kader	194
3.2.	Bedrijfssteun voor onderzoek en ontwikkeling	196
3.2.1.	Ontwikkelings- en Onderzoeksprojecten	196
3.2.2.	Interdisciplinair Coöperatief Onderzoek	201
3.3.	Subsidies voor O&O in een internationaal consortium	203
3.4.	Baekeland-mandaten	205
3.5.	Innovatiemandaten	206
3.6.	Vlaamse subsidies voor de valorisatie van innovatie	208
3.6.1.	Strategische Transformatiesteun	208
3.6.2.	Strategische Ecologiesteun	212
4.	Subsidies voor innovatie in Wallonië	215
4.1.	Achtergrond en wettelijk kader	215
4.2.	Subsidies voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie	215
4.3.	Steun in het kader van het <i>Seal of Excellence</i>	217
4.4.	Waalse subsidies voor extern advies ter ondersteuning van innovatie	219
4.4.1.	Advies dat kadert in de ontwikkeling van een nieuwe technologie	219

4.4.2.	Advies dat kadert in het octrooieren van innovaties	220
4.5.	Andere O&O-steunmaatregelen in Wallonië	221
5.	Subsidies voor innovatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	222
5.1.	Achtergrond en wettelijk kader	222
5.2.	Subsidies voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie	223
5.3.	Andere O&O-steunmaatregelen in Brussel	225
6.	Europese subsidies voor innovatie	225
6.1.	Achtergrond en wettelijk kader	225
6.2.	Horizon 2020	226
6.3.	Horizon Europa	230
6.4.	Innovation Fund	232
6.5.	LIFE	234
7.	Fiscale behandeling van subsidies	237

DEEL III. INVESTERINGEN IN INNOVATIE 241

Hoofdstuk 7.

Investeringsaftrek of belastingkrediet voor milieuvriendelijke investeringen in O&O en octrooien

Pieter-Jan WOUTERS	243
------------------------------	-----

1.	Investeringsaftrek voor milieuvriendelijke investeringen in O&O en octrooien	243
1.1.	Basisvoorwaarden	244
1.1.1.	Materiële of immateriële vaste activa	244
1.1.1.1.	Boekhoudkundige verwerking van kosten van O&O	245
1.1.1.2.	Boekhoudkundige verwerking van octrooien, licenties enz.	248
1.1.1.3.	Milieuvriendelijke investeringen in O&O	249
1.1.1.4.	Investerings in octrooien	252
1.1.1.5.	Uitgesloten vaste activa	252
1.1.2.	Tijdens het belastbare tijdperk	255
1.1.3.	In nieuwe staat zijn verkregen of tot stand gebracht	257
1.1.4.	In België worden gebruikt voor de uitoefening van de beroepswerkzaamheid	258
1.2.	Eenmalige of gespreide aftrek	258
1.3.	Beperkingen op de investeringsaftrek	259
1.3.1.	Grensbedragen voor overdrachten	259
1.3.2.	Vervreemdingen en buitengebruikstellingen	260
1.3.3.	Ander gebruik van investeringsactiva	262
1.3.4.	Reorganisaties en controlewijzigingen	262

1.4.	Formaliteiten	263
1.4.1.	Attestaanvraag voor milieuvriendelijke investeringen in O&O	264
1.4.2.	Specifieke formaliteiten voor milieuvriendelijke investeringen in O&O	266
1.4.3.	Specifieke formaliteiten voor octrooien	267
2.	Belastingkrediet voor milieuvriendelijke investeringen in O&O en octrooien	268
2.1.	Basisvoorwaarden en principes	268
2.2.	Cijfervoorbeeld	270
2.3.	Beperkingen op het belastingkrediet	271
2.4.	Boekhoudkundige en fiscale verwerking	272
2.4.1.	Eenmalig belastingkrediet	273
2.4.2.	Gespreid belastingkrediet	274
2.4.3.	Opgebouwd belastingkrediet is hoger dan eenmalig belastingkrediet	275
2.4.4.	Verlies van het belastingkrediet	276
2.5.	Verschillen tussen investeringsaftrek en belastingkrediet	277
3.	Omzetting van de investeringsaftrek in het belastingkrediet	278
3.1.	Omgezet belastingkrediet is niet terugbetaalbaar	279
3.2.	Redenen voor een omzetting	279
4.2.1.	Interactie met de korf	280
4.2.2.	Belastingsupplementen na fiscale controle	281
4.2.3.	Fiscale consolidatie	282
4.	Tijdelijke verhoging van de gewone investeringsaftrek	282
	<i>Bibliografie</i>	285

DANKWOORD

Belgische ondernemingen kunnen een beroep doen op een breed scala aan fiscale gunstmaatregelen en subsidies voor hun O&O-activiteiten. Elke gunstmaatregel heeft zijn eigen regelgevend kader en de praktische toepassing ervan vraagt een kritische blik, oog voor de nodige nuances en enige ervaring.

Bij de voorbereiding van dit werk konden we rekenen op de hulp en expertise van een heel aantal mensen. In het bijzonder wensen we dan ook graag Jan BODE (EY), alsook Ingrid LUYTEN, François GEVERS, Stijn LAGAERT en Frank VAN COPPENOLLE van het kantoor GEVERS (www.gevers.eu) te bedanken voor hun waardevolle bijdrage aan Hoofdstuk 1 (Aftrek voor innovatie-inkomsten).

LIJST VAN AFKORTINGEN

ABC	Aanvullend beschermingscertificaat
<i>AFT</i>	<i>Algemeen Fiscaal Tijdschrift</i>
AGVV	Algemene Groepsvrijstellingsverordening
BELSPO	Belgian Federal Science Policy Office
BEPS	Base Erosion and Profit Shifting
BV	Bedrijfsvoorheffing
CBN	Commissie voor Boekhoudkundige Normen
CUP	Comparable Uncontrolled Price
DVB	Dienst Voorafgaande Beslissingen
EBIT	Earnings Before Interest and Tax
EER	Europese Economische Ruimte
EU	Europese Unie
FAQ	Frequently Asked Questions
FBB	Forfaitaire buitenlandse belasting
FIFO	First In First Out
FORD	Fields of research and development
GIP	Gewestelijk Innovatieplan
HvJ	Hof van Justitie
ICON	Interdisciplinair Coöperatief Onderzoek
KB	Koninklijk besluit
KMO	Kleine of middelgrote onderneming
LIFE	L'Instrument Financier pour L'Environnement
LOB	Limitations on Benefits
NARIC	National Academic Recognition Information Centre
O&O	Onderzoek en ontwikkeling
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Organisatie
SPW	Service public de Wallonie
RSVZ	Rijksinstituut voor Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
<i>TFR</i>	<i>Tijdschrift voor Fiscaal Recht</i>
TNMM	Transactionele nettomarge methode
TRIPs	Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights
VHB	Vergunning voor het in de handel brengen
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLAIO	Vlaams Agentschap Innoveren & Ondernemen
WER	Wetboek van economisch recht

Lijst van afkortingen

WIB 1992	Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992
WIPO	World Intellectual Property Organization
WVV	Wetboek van vennootschappen en verenigingen